

اخبار و مطالب داخلی

تهران از ابتدای سال، فقط ۹ روز هوای پاک داشت

در سال جاری و براساس روز شمار شاخص آلودگی تا امروز ۳ دی ۱۴۰۲ کیفیت هوای پایتخت، ۹ روز در وضعیت پاک، ۱۸۲ روز در وضعیت قابل قبول، ۷۶ روز در وضعیت ناسالم برای گروه‌های حساس و ۱۰ روز ناسالم برای همه شهروندان بود.

هوای تهران در هیچ روزی در وضعیت بسیار ناسالم و خطرناک قرار نداشته است.
باشگاه خبرنگاران

قابل توجه حامیان سدسازی در جنگل بابل و مازندران . کمی از کالیفرنیا عبرت بگیرید

کالیفرنیا در حال انجام بزرگترین پروژه حذف سد در جهان است که چهار سد در رودخانه کلامات را از بین می‌برد،

این پروژه قرار است تا سال ۲۰۲۴ تکمیل شود تا سال ۲۰۲۴ تکمیل شود.

سدها یکی از مهمترین بلایایی هستند که که انسان برسر اکوسیستم کره زمین آورده است، کاهش تنوع زیستی، کاهش جمعیت ماهی‌ها و افزایش سطح آب‌های آلوده از مهمترین مشکلات سدها برای کره زمین هستند.

آمریکا در حال انجام بزرگترین پروژه حذف سد در جهان است

سدها باعث می‌شود که جریان رودخانه طبیعی تزشود. این امر به ماهی و سایر موجودات آبی کمک می‌کند تا به طور طبیعی مهاجرت کنند و به مناطق تخم ریزی برسند.

برداشتن سدها باعث می‌شود که آب رودخانه کمتر آلوده شود. این امر به بهبود اکوسیستم رودخانه کمک می‌کند.

برداشتن سدها باعث می‌شود که رودخانه برای قایقرانی، ماهیگیری و سایر فعالیت های تفریحی جذاب تر شود .

این امر می‌تواند منجر به افزایش گردشگری در منطقه شود.

کانال اطلاع رسانی بابل‌ها

میزان بارشها از ابتدای سال آبی جاری (ابتدای مهر) تا ۱۶ دی نسبت به مدت مشابه سال گذشته (۶۱ میلیمتر) نشان‌دهنده ۲۱ درصد کاهش است.

استاندار تهران: کمبود آب در تهران جدی است

همزمان با ادامه کاهش آب پشت سدها در بسیاری از مناطق کشور، علیرضا فخاری، استاندار تهران، مشکل آب در این استان را جدی توصیف کرد و از شهروندان خواست مصرف آب شرب و نظافت را کاهش دهند.

فخاری روز چهارشنبه ۲۰ دی به خبرنگاران گفت وضعیت آب در استان تهران به دلیل عدم بارش نزولات قابل قبول نیست و کمبود آب در استان جدی است.

گزارش‌های اداره هواشناسی نشان می‌دهد از مهر تا ۱۶ دی، میانگین بارش در ایران ۴۸ میلیمتر بوده که در مقایسه با سال قبل ۳۵ درصد کاهش یافته است.

امتداد

تجمع اعتراضی در اراک

امروز حدود ۴۰۰ نفر از شهروندان اراکی در اعتراض به مازوت‌سوزی نیروگاه در میدان شهدای این شهر تجمع کردند.

درباره خودکشی محیطبان درجه یک گیلان

سرهنگ جمشید محبت خانی فرمانده یگان محیط‌زیست

توضیح داد: فردی که خود را حلق آویز کرد محیط بان درجه یک گیلان بود

وی در گفت‌وگو با خبرنگار دیده‌بان ایران ضمن تایید خبر خودکشی یک محیطبان شهرستان آستارای استان گیلان، در تشریح جزئیات این خبر توضیح داد: به نظر می‌رسد مشکلات مالی در خودکشی محیطبان شهرستان آستارا نقش داشته است

گفتگورا در دیدبان_ محیط_زیست بخوانید.

<https://www.didbaniran.ir/fa/tiny/news-175038>

کاهش ۷۵ درصدی سطح پوشش برفی کشور در هفته دوم زمستان

بررسی وضعیت سطح پوشش برف کشور در هفته دوم دی در هم‌سنجی با پارسال، نشان‌دهنده کاهش بیش از ۷۵ درصدی و وضعیتی نامطلوب است.

زیست» هستند و به پوشش گیاهی و جانوری منطقه آسیبی نمی‌رسانند. اما بنا بر گزارش شرق، در تصاویر شیوه مالچ‌پاشی بسیار ابتدایی و با شلنگ‌هایی با قطر کم انجام می‌شود که شباهتی به اجرای چنین پروژه‌هایی در شرایط استاندارد ندارد.

روزنامه شرق در ادامه به طرح پرسش‌هایی درباره این پروژه مانند «جنس مالچ‌ها»، «نوع سازگاری آن با زیست‌بوم منطقه» و «حجم اجرای پروژه» پرداخت و نوشت مطالعاتی که روز دوشنبه ۱۸ دی شبکه استانی سهند گزارشی ویدیویی از شروع پروژه مالچ‌پاشی در سواحل دریاچه ارومیه در عجب‌شیر منتشر کرد.

با وجود تکذیب سازمان حفاظت محیط زیست و به دلیل ابهام‌ها و اظهارات متناقض، نگرانی‌ها درباره ابعاد و آثار این پروژه ادامه دارد.

این روزنامه به پیشنهادی به اجرای «مالچ‌پاشی» در پروژه‌های احیای دریاچه ارومیه پرداخت و یادآور شد که اوایل تشکیل ستاد احیای دریاچه ارومیه در دهه ۹۰ هم چنین اقدامی انجام گرفت اما نتایج آن، باعث شد پرونده این پروژه مطالعاتی بسته شود.

یک دهه بعد و در حالی که همه از «پایان دریاچه ارومیه» حرف می‌زنند یک‌باره اجرای پروژه مالچ‌پاشی دوباره در دستور کار قرار گرفته و خبرساز شده است.

محمودی شهردار اراک وعده داده بود که در اینگونه تجمعات حضور خواهد یافت اما در تجمع امروز حاضر نشده است.

«مومیایی کردن دریاچه ارومیه» ابهام‌ها و نگرانی‌ها

روزنامه شرق روز چهارشنبه ۲۰ دی در گزارشی با عنوان «مومیایی کردن دریاچه ارومیه» به این موضوع پرداخت:

روز دوشنبه، شبکه سهند در استان آذربایجان شرقی گزارشی ویدیویی از شروع پروژه مالچ‌پاشی در سواحل دریاچه ارومیه در شهرستان عجب‌شیر منتشر کرد که در آن مسوولان محلی با «تحقیقاتی» خواندن این پروژه‌ها، هدف از آن را جلوگیری از فرسایش خاک و تثبیت پوشش گیاهی در منطقه عنوان کردند.

چند بار در این گزارش اعلام شد که این مالچ‌ها «تجزیه‌پذیر و سازگار با محیط

«مساحتی حدود ۶۰ متر مربع» پاشیده شده است.

او گفت تا کنون با پهنه‌های خشک شده‌ای با پوشش خاکی در دریاچه ارومیه روبه‌رو بودیم اما اکنون با مکانی مواجهیم که نمک خالص است و در بخش‌هایی از آن که مالچ‌پاشی شده، از لحاظ پوشش «چیز خاصی جز رطوبت» وجود ندارد.

پیش از سلاجقه، میثم سعیدی، مدیرکل روابط عمومی این سازمان در شبکه اجتماعی ایکس آغاز مالچ‌پاشی را «جنگ روانی» و «فریب سربازان رسانه‌های چرک دشمن» خوانده بود.

این واکنش در شرایطی است که شبکه استانی خبر از اجرای مالچ‌پاشی به‌منظور «تثبیت توده‌های نمکی و جلوگیری از حرکت ریزگردها به سمت شهرهای نزدیک دریاچه ارومیه» داد.

در این برنامه خبری از عجب‌شیر به‌عنوان شهری نام برده شد که به دلیل داشتن بیشترین ساحل دریاچه، آغازگر طرح تحقیقاتی مالچ‌پاشی است.

نگارش قانون به قصد رفع تکلیف است

فاطمه باباخانی

باید مجموعه‌ای از تصمیمات تشویقی گرفته شود، به‌جای اینکه در گام

واکنش‌ها به مالچ‌پاشی؛ از توقف پروژه تا تکذیب

رسانه‌های ایران یک شبانه‌روز بعد از انتشار خبر مالچ‌پاشی در ساحل دریاچه ارومیه، به نقل از مسوولان استانی در آذربایجان شرقی خبر دادند که این اتفاق «بدون مجوز» انجام شده است.

شهنام اشتری، مدیرکل حفاظت محیط زیست آذربایجان شرقی از توقف مالچ‌پاشی در ساحل دریاچه ارومیه خبر داد و گفت این اقدام بدون انجام هماهنگی و اخذ مجوزهای لازم از سوی این سازمان و ستاد احیای دریاچه ارومیه انجام شده است.

مسوولان سازمان حفاظت محیط زیست در آذربایجان غربی که عمده مساحت دریاچه در این استان است نیز به‌طور کلی درباره این اتفاق اظهار بی‌اطلاعی کردند.

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست نیز روز چهارشنبه در اظهار نظری متفاوت با مدیرکل این سازمان در آذربایجان شرقی، به خبرنگاران گفت مالچ‌پاشی دریاچه ارومیه کذب است و فقط یک نوع مالچ «دوستدار محیط زیست» در قالب طرحی تحقیقاتی در

آلودگی هوا داده شده است. به عنوان مثال در بند «الف» به انجام دادن تحقیقات و بررسی‌های علمی و اقتصادی در زمینه حفاظت و بهبود و بهسازی محیط زیست و جلوگیری از آلودگی و برهم خوردن تعادل محیط زیست اشاره شده که دومین مورد آن به «تغییراتی که تأسیسات و مستحذات مختلف در وضع فیزیکی و شیمیایی و بیولوژیک خاک، آب و هوا ایجاد می‌کند و این تغییرات سبب دگرگونی وضع طبیعی می‌گردند.» اشاره شده است. بند «ب» نیز «پیشنهاد ضوابط به منظور مراقبت و جلوگیری از آلودگی آب، هوا، خاک، پخش فضولات اعم از زباله و مواد زائد کارخانجات و به طور کلی عواملی که مؤثر بر روی محیط می‌باشند.» است.

یک سال بعد یعنی در سال ۱۳۵۴ آیین‌نامه جلوگیری از آلودگی هوا را داشتیم. دو دهه بعدتر قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا به تصویب رسید و پس از آن آیین‌نامه اجرایی قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا (۱۳۷۹)، مصوبه شورای عالی هماهنگی ترافیک دستورالعمل شرایط اضطراری آلودگی هوا (۱۳۸۹)، برنامه کاهش آلودگی در کلانشهرها در هشت شهر (۱۳۹۰)، لزوم دستگاه‌های اجرایی برای مقابله با آلودگی هوا (۱۳۹۳)، تصویب نامه درخصوص تشکیل کارگروهی بر اجرای برنامه جامع کاهش آلودگی هوای کلانشهرها (۱۳۹۵) و در نهایت قانون هوای پاک (۱۳۹۶) را داشتیم.

نخست روی تصمیمات قهری مانند افزایش عوارض تردد و بالا رفتن قیمت سوخت تمرکز کنیم.

در ایران ۲۰ مصوبه و قانون در ۵۰ سال قانونگذاری برای حل چالش آلودگی هوا تصویب شده است. با این حال، پس از نیم قرن نه تنها آلودگی هوا کاهش نیافته بلکه بر تعداد شهرهای آلوده افزوده شده است. چرا؟ آیا ما همچنان با خلأ قانونی در این زمینه مواجهیم یا در اجرا به مشکل برمی‌خوریم؟ «یوسف رشیدی»، استادیار پژوهشکده علوم محیطی دانشگاه شهید بهشتی و «بهزاد اشجعی»، کارشناس آلودگی هوا، هر دو مسئله را مهم می‌دانند؛ هرچند در راهکار با هم اندکی اختلاف عقیده دارند.

عبدالله ریاضی رییس وقت مجلس شورای ملی سه‌شنبه ۲۸ خردادماه ۱۳۵۳ خورشیدی اعلام کرد قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مشتمل بر ۲۱ ماده و ۹ تبصره پس از تصویب مجلس سنا در روز دوشنبه بیستم خرداد، در جلسه این روز به تصویب مجلس شورای ملی رسید. در این قانون در چند ماده به آلودگی هوا اشاره شده است. براساس ماده یک این قانون «حفاظت و بهبود و بهسازی محیط زیست و پیشگیری و ممانعت از هر نوع آلودگی و هر اقدام مخربی که موجب برهم خوردن تعادل و تناسب محیط زیست می‌شود. همچنین، تمامی امور مربوط به جانوران وحشی و آبریان آب‌های داخلی از وظایف سازمان حفاظت محیط زیست است.» در بند «الف» و «ب» ماده شش این قانون هم اختیاراتی به سازمان محیط زیست برای حل چالش

به گفته رشیدی در ایران با دو چالش مهم مواجهیم، قوانینی که قابلیت اجرا ندارند و حمل و نقل عمومی که مسکوت مانده و با سرعت لاک پشتی توسعه می یابد و همین موضوع باعث شده است به نتیجه نرسد. «با این وضعیت سوخت و خودرو مشکل آلودگی هوا حمل نمی شود.

متأسفانه مسئولان هربار مشکل را گردن یک عامل می اندازند، یکبار مازوت، یکبار زباله سوز و بار بعدی عامل دیگر!»!

در ایران ثروت زیادی داریم که اگر در حمل و نقل عمومی سرمایه گذاری کنیم، با کسر شدن هزینه های سلامت، بنزین و .. این پول باز می گردد.

در مقابل با ادامه این روند ناچار به واردات بنزین خواهیم بود. از نظر این مدرس دانشگاه اگر مردم مشاهده کنند حمل و نقل عمومی مناسب، با برنامه و منظم است کمتر سراغ گزینه استفاده از خودروی شخصی می روند، در این شرایط قیمت واقعی سوخت هم قابل توجه است.

حمل و نقل عمومی راهکار رفع آلودگی هوا

«چه فایده ای دارد! ۲۰ سال است هرچه می گویم کسی گوش نمی دهد، ما هر سال همین حرف ها را می زنیم». یوسف رشیدی استادیار، پژوهشکده علوم محیطی دانشگاه شهید بهشتی، از تکرار هرساله بحث های مرتبط با آب و هوا و ماندگاری این شرایط با کلافگی حرف می زند. آیا نیم قرن قانون گذاری در این زمینه کافی نبوده یا ما با چالش اجرای این قوانین مواجهیم؟ به گفته او، ما چند مشکل اساسی هم در قانون گذاری و هم در اجرا داریم. «قانون خوب، قانونی است که قابلیت اجرا داشته باشد. یکی از مشکلات اصلی ما این است قانون هایی که می نویسیم، برای رفع تکلیف است نه حصول به نتیجه».

به نظر رشیدی نکته دوم این است که ما در بحث آلودگی هوا سراغ اقداماتی که تأثیرگذاری بزرگی دارد، نمی رویم. «یکی از مهمترین مواردی که کم به آن توجه کردیم، حمل و نقل عمومی است.

ترافیک شهری و ناترازی مصرف بنزین به این موضوع مربوط است. راه ساخته و خودرو تولید کرده ایم، اما مصرف بنزین را مدیریت نکرده ایم. باید مردم را به استفاده از حمل و نقل عمومی تشویق و ترغیب کنیم.» از نظر این استادیار دانشگاه در ایران تصور عمومی این است که همه چیز با سوخت و خودرو مناسب حل می شود.

«کشورهای موفق در حل چالش آلودگی هوا روی حمل و نقل عمومی کار کرده اند، اما ما مدام به سوخت و معاینه فنی گیر داده ایم.

انقلابی، با قصد زیر و زبر کردن بنیان‌هایی که مسبب وضع بحرانی روبه‌گستر امروزند، اندیشه‌ورزی عملی می‌کنند و چشم‌اندازهایی می‌گسترند بر پایه امکانات موجود و پتانسیل‌هایی که علم و دانش تجربی و فنی و نظری برای غلبه بر بحران یا تعدیل آن مهیا کرده‌اند. از اقتصادسبز و سرمایه‌داری سبز و بازایافت و اقتصادچرخه‌ای، که درون‌سیستمی‌اند و اصلاح‌طلبانه با قصد حداقلی در تغییر سازوکارهای موجود تولید و مصرف تا آنها که ضدسیستمی‌اند و بنیان‌کن که طرح نویی پیش می‌کشند برای مهار و تغییر و دگرگونی اساسی در شیوه تولیدی که بنا بر تجربیات عملی و مقتضیات نظری چند دهه گذشته ناتوان از حل بحرانی است که خود رشدش داده است. سوسیالیسم بوم‌محور یا اکوسوسیالیسم یکی از گرایش‌های رادیکال در مقابله با بحران جهانی اقلیم است. این گرایش مبانی سوسیالیسم را با مبانی اکولوژی و مبانی زیست‌بوم تلفیق می‌کند و مسئله پایداری و حقوق طبیعت و حقوق نسل‌های آینده را وارد نظام اندیشه‌ای خود می‌کنند. از دید اینان در شیوه تولیدی متفاوت از سرمایه‌داری، تولید صورت می‌گیرد ولی با بازتوزیعی متفاوت، نه برای فروش و سودآوری که برآوردن نیازهای اساسی جامعه: مسکن و آموزش و بهداشت، با حذف هزینه‌های گزاف اقتصادی و زیست‌محیطی در راه تولیداتی چون صنایع نظامی و کالاهای بی‌مصرف تجملاتی. دیگر مفهوم رفاه در گروهی داشتن کالاهای بیش از اندازه و متعدد نیست بلکه وجهی کیفی می‌یابد. از منظر جامعه‌گرایی بوم‌گرا، اکوسوسیالیسم، عدالت توزیعی اصلی مهم است اما کافی نیست. مسئله محیط‌زیست و حقوق نسل‌های آینده و حقوق طبیعت را

سیزده تاز درباره فاجعه بوم‌شناختی و ابزارهای انقلابی پیشگیری از آن

محمد رضا جعفری:

هیچ راه‌حلی برای بحران بوم‌شناختی در چارچوب سرمایه‌داری و درون آن وجود ندارد

بديل‌های رادیکال لازم است

بحران اقلیمی بحرانی جدی و جهانی است. هم گسترده است و هم عمیق. هم انسان، زیستش، محیط پیرامونی‌اش و قدمه مترجم: بحرا آینده‌اش را دربر می‌گیرد و دچار می‌کند، هم طبیعت و همه زیست‌مندان‌ش را. اینجا و اکنونی هم نیست، همه‌گستر است و فرانسلی، گشوده به آینده، تعیین‌بخش؛ آینده‌ای با این اوضاع و احوال تار و تیره و وخیم. زایش بیابان و حذف جنگل‌ها و کم‌بارشی و پربارشی سیل‌وار، بالآمدن آب دریاها و محو شهرها، انقراض گونه‌ها، اسیدی‌شدن اقیانوس‌ها، کاهش شدید آب سالم در دسترس، کاهش بارآوری کشاورزی و قحطی و گرسنگی و مهاجرت. بشر اینها را که دانست راه به چاره برد. دم‌دستی‌ترین راه همان پنهان‌کردن واقعیات است و انکار عواقب. عده‌ای اما در چارچوب نظم موجود جهانی و یا خارج از آن، با نیات اصلاح‌طلبانه، با قصد سودآوری از شرایط موجود، با اهداف

تهدیدهاست. عواقب این وضعیت چیست؟ چند مثال: ازدیاد بزرگ آتش سوزی‌ها مثلاً در استرالیا. از بین رفتن رودخانه‌ها و بیابانی شدن مناطق، ذوب شدن و جابه‌جایی یخ‌های قطبی و افزایش سطح آب دریاها که گاه به ده‌ها متر می‌رسد. تنها با دو متر بالا آمدن آب، مناطق وسیعی از بنگلادش، هند و تایلند، همچنین شهرهای بزرگ در تمدن بشری -هنگ کنگ، کلکته، ونیز، آمستردام، شانگهای، لندن، نیویورک، ریو- زیر آب غرق خواهند شد. دما چقدر می‌تواند بالا برود؟ از چه دمایی حیات انسان در این سیاره تهدید می‌شود؟ هیچ‌کس پاسخی برای این سوالات ندارد.

پ. اینها خطرات یک فاجعه تاریخی انسانی بی‌سابقه است. برای یافتن شرایط اقلیمی مشابه با آنچه به دلیل تغییر اقلیم می‌تواند به واقعیت آینده تبدیل شود، باید به «پلیوسن»، چند میلیون سال پیش، برگردیم. اکثر زمین‌شناسان معتقدند که ما وارد دوران جدید زمین‌شناسی شده‌ایم؛ «آنتروپوسن»، آن زمانی که شرایط روی کره زمین توسط عمل انسانی تغییر کرده است. کدام عمل و از کی؟ تغییر اقلیم با انقلاب صنعتی قرن هجدهم آغاز شد، اما پس از سال 1945، با جهانی شدن نئولیبرالی است که جهشی کیفی به خود می‌گیرد. به عبارت دیگر، تمدن صنعتی سرمایه‌داری مدرن مسئول انباشت CO2 در جو و در نتیجه گرمایش جهانی است.

هم باید مد نظر قرار داد. تولید و مصرف با در نظر گرفتن توان بازیابی و ظرفیت‌های بازتولیدی و زیستی اکوسیستم انجام می‌شود. هدف اکوسوسیالیسم رعایت اصل پایداری طبیعت است همراه با رفاه همگانی. تضاد انسان و طبیعت به کنش متقابل متعاملانه‌ای تبدیل می‌شود که در آن توسعه و پیشرفت و رفاه در تقابل با تعادل طبیعت نخواهد بود، یا در کم‌مخرب‌ترین وجه خود است. چیزی که شیوه تولید سرمایه‌داری کاملاً در تضاد با آن است. تزه‌های زیر را یکی از اندیشه‌ورزان این گرایش برای صورت‌بندی بحران و پاسخ به بحران نوشته که مختصر و مفید است و از این رو، هم جای نقد دارد و هم جای بسط و ایضاح بیشتر.

الف. بحران بوم‌شناختی اکنون مهم‌ترین مسئله اجتماعی و سیاسی قرن بیست و یکم است و در ماه‌ها و سال‌های آینده وخیم‌تر هم خواهد شد. آینده زمین و از این رو بشریت در دهه‌های آینده مشخص خواهد شد. محاسبات برخی دانشمندان در مورد سناریوهای سال ۲۱۰۰ به دو دلیل چندان کارا نیست: الف) علمی: با در نظر گرفتن همه اثرات پیشینی غیرقابل محاسبه، پیش‌انگاری برای یک قرن بسیار خطرناک است. ب) سیاسی: در پایان قرن، همه ما، فرزندان و نوه‌هایمان در گذشته‌ایم. پس چه کسی [به آینده] اهمیت می‌دهد؟ ب. همان‌طور که هیئت بین‌دولتی تغییر اقلیم سازمان ملل (IPCC) توضیح می‌دهد، اگر میانگین دما از دوره قبل از صنعتی شدن ۱.۵ درجه بیشتر شود، خطر آغاز یک فرآیند تغییر اقلیم برگشت‌ناپذیر وجود دارد. بحران بوم‌شناختی وجوه گوناگونی دارد اما بدون شک مسئله اقلیم مهم‌ترین و وخیم‌ترین

لحن خود را در جلسات سالانه COP (اجلاس اعضا یا سیرک ادواری؟) طوری تنظیم می‌کنند که هم حرافی مبهم «سبز» و در عین حال درج‌زدن کامل است. موفق‌ترین آن، COP 21 در پاریس بود که با وعده‌های جدی همه دولت‌های شرکت‌کننده برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای به پایان رسید. وعده‌هایی که، جز در چند جزیره اقیانوس آرام، رعایت نشد. طبق محاسبات دانشمندان، حتی با رعایت تعهدات پیمان پاریس، باز دما همچنان تا 3.3 درجه بالاتر می‌رفت.

ج. ثابت شده است که «سرمایه‌داری سبز»، «بازار کربن»، «سازوکارهای جبران خسارت» و دیگر دستکاری‌های به اصطلاح «اقتصاد پایدار بازار» کاملاً بی‌ثمر بوده‌اند، در همان حالی که «سبز شدن» ادامه داشته، انتشار گازهای گلخانه‌ای سر به فلک کشیده و فاجعه نزدیک و نزدیک‌تر شده است. هیچ راه‌حلی برای بحران بوم‌شناختی در چارچوب سرمایه‌داری و درون آن وجود ندارد؛ سیستمی که تماماً به تولیدگرایی، مصرف‌گرایی، مبارزه بی‌امان و خشن برای «سهم از بازار»، انباشت سرمایه و به حداکثر رساندن سود اختصاص دارد. منطق ذاتاً تباه و معیوبش به‌ناچار منجر به برهم خوردن تعادل بوم‌شناختی و تخریب زیست‌سامان‌ها می‌شود.

چ. تنها بدیل‌های مؤثر که قادر به جلوگیری از فاجعه هستند، بدیل‌های رادیکالند. رادیکال یعنی حمله به شیطان و اگر نظام سرمایه‌داری شیطان است، به بدیل‌های ضدنظام نیاز داریم، یعنی بدیل‌های ضدسرمایه‌داری، مانند اکوسوسیالیسم که یک سوسیالیسم بوم‌گرا در مواجهه با

ت. مسئولیت نظام سرمایه‌داری در فاجعه قریب‌الوقوع به‌طور گسترده به‌رسمیت شناخته شده است. [حتی] «پاپ فرانسیس»، در سخننامه Laudato Si خود، بدون به‌زبان آوردن کلمه «سرمایه‌داری»، علیه سیستمی با ساختار کژ و معیوبی از مناسبات تجاری و مالکیتی که منحصراً بر اساس «اصل حداکثرسازی سود» بنا شده است، به‌عنوان مسئول بی‌عدالتی اجتماعی و تخریب خانه مشترک ما، طبیعت، سخن گفت. شعاری که در سراسر جهان در تظاهرات بوم‌گرایانه سر داده می‌شود این است: «سیستم را تغییر دهید، نه اقلیم را!» نگرش نمایندگان اصلی این سیستم، طرفداران کار و بار معمول - میلیاردرها، بانکداران، «کارشناسان»، الیگارش‌ها، سیاستمداران - را می‌توان در قصار منسوب به لویی چهاردهم خلاصه کرد: «پس از من، بگذار غرق شوند».

ث. ماهیت ساختاری مشکل به‌طرز بی‌رحمانه‌ای در رفتار دولت‌ها متجلی است. همه، (به استثنای مواردی بسیار نادر) در خدمت انباشت سرمایه، شرکت‌های چندملیتی، الیگارش‌های فسیلی، کالاسازی عمومی و تجارت آزاد هستند. برخی از آنها -دونالد ترامپ، ژاپر بولسونارو، اسکات موریسون (استرالیا)- آشکارا انکارگر اقلیم و بوم‌کش هستند. دیگران، «عاقلان» جمع

هنری و مانند اینها می‌شود. مارکس این هدف را «قلمرو آزادی» خطاب می‌کرد.

خ. برای دستیابی به گذار به سوی اکوسوسیالیسم، برنامه‌ریزی دموکراتیک لازم است که بر اساس دو معیار هدایت می‌شود: برآوردن نیازهای واقعی و احترام به تعادل بوم‌شناختی زمین. خود مردم، هنگامی که هجوم تبلیغات و وسواس مصرفی که از سوی بازار سرمایه‌داری ایجاد شده از بین برود، به شکل دموکراتیک تصمیم خواهند گرفت که نیازهای واقعی‌شان چیست. اکوسوسیالیسم قمار بر سر عقلانیت دموکراتیک طبقات مردمی [به‌جای خطر منطق کور بازار] است.

د. این مستلزم یک انقلاب اجتماعی واقعی است. چنین انقلابی چگونه است؟ برای اجرای پروژه اکوسوسیالیستی، اصلاحات جزئی کافی نخواهد بود. می‌توان به یادداشتی از والتر بنیامین در حاشیه تزهایی درباره مفهوم تاریخ (۱۹۴۰) اشاره کرد: «مارکس می‌گوید که انقلاب‌ها لوکوموتیو تاریخ جهان هستند. اما ممکن است اوضاع به شکل دیگری پیش رود. شاید انقلاب کشیدن ترمز اضطراری قطار به دست مسافران آن باشد.» به زبان قرن بیست و یکم این یعنی: ما همه مسافران یک قطار انتحاری هستیم که به آن تمدن سرمایه‌داری صنعتی مدرن می‌گویند. این

چالش‌های قرن بیست و یکم است. بدیل‌های رادیکال دیگر مانند اکوفمینیسم، بوم‌شناسی اجتماعی (موری بوکچین)، بوم‌شناسی سیاسی «آندره گورز»، یا رشد‌زدایی با اکوسیالیسم هم‌پوشانی دارند: روابط و تأثیرات متقابل اینها در سال‌های اخیر بسط یافته است.

ح. سوسیالیسم چیست؟ برای بسیاری از مارکسیست‌ها، دگرگونی مناسبات تولید - با مالکیت جمعی ابزار تولید - است که توسعه آزادانه نیروهای مولد را ممکن می‌کند. اکوسوسیالیسم با دعاوی مارکس همسو است، اما به‌طور مشخص از این مدل تولیدگرایانه می‌گسلد. البته که مالکیت جمعی ضروری است، اما نیروهای مولد خود نیز باید متحول شوند: الف) با تغییر منابع انرژی (تجدیدپذیرها به جای سوخت‌های فسیلی). ب) با کاهش مصرف جهانی انرژی؛ ج) با کاهش تولید کالاها («رشدکاهی»)، با حذف فعالیت‌های بی‌فایده (تبلیغات) و موارد مضر (آفت‌کش‌ها، سلاح‌های جنگی). د) با توقف خرابی برنامه‌ریزی‌شده. اکوسوسیالیسم همچنین شامل دگرگونی مدل‌های مصرف، اشکال حمل‌ونقل، شهرنشینی و «شیوه‌های زندگی» می‌شود. به‌طور خلاصه، این امر چیزی بیشتر از [فقط] تغییر شکل‌های مالکیت است: این یک تغییر تمدنی است که مبتنی است بر ارزش‌های همبستگی، برابری و احترام به طبیعت. تمدن اکوسوسیالیستی گسستی از تولیدمحوری و مصرف‌گرایی است، به‌نفع زمان کار کوتاه‌تر که در نتیجه آن زمان آزاد شده وقف فعالیت‌های اجتماعی، سیاسی، تفریحی،

تحلیل نهایی، بدون مشارکت فعال کارگران در شهرها و روستاها که اکثریت جمعیت را تشکیل می‌دهند، نمی‌توانیم بر این سیستم غلبه کنیم. شرط اول، در هر جنبش، پیوند دادن اهداف بوم‌شناختی (بستن معادن زغال‌سنگ یا چاه‌های نفت یا نیروگاه‌های حرارتی و غیره) با اشتغال تضمینی برای کارگران درگیر است.

ز. آیا پیش از آنکه دیر شود بختی برای پیروزی در این نبرد داریم؟ برخلاف به اصطلاح «فروپاشی باوران» که داد می‌زنند فاجعه اجتناب‌ناپذیر است و هر مقاومتی بیهوده است، ما فکر می‌کنیم آینده باز [و نامعلوم] است. [اما] هیچ تضمینی وجود ندارد که این آینده اکوسوسیالیستی باشد: این قمار در معنای پاسکالی آن است، یعنی به کار گرفتن همه توان و نیروهایی که داریم «در راه چیزی که هنوز قطعی مشخص نیست». اما همان‌طور که برتولت برشت با حکمت بزرگ اما ساده می‌گوید: «کسانی که می‌جنگند ممکن است شکست بخورند. آنها که نمی‌جنگند از قبل شکست خورده‌اند».

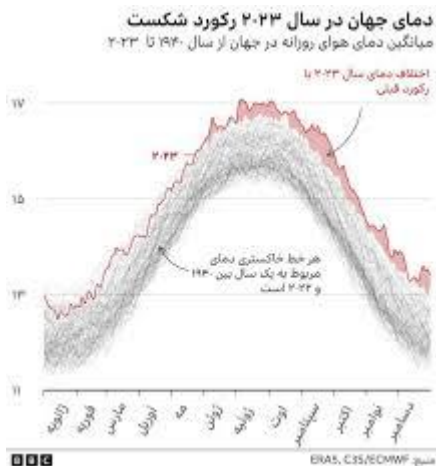

هر پسمانده ای که به زمین می‌اندازیم ، قامت یک نفر را خم می‌کند...

قطار به سمت یک پرتگاه عظیم پیش می‌رود؛ تغییر اقلیم. اقدام انقلابی هدفش توقف قطار است، پیش از آنکه فرصت از دست رود.

د. اکوسوسیالیسم یک پروژه برای آینده و یک استراتژی برای مبارزه اینجا و اکنون است. قرار نیست انتظار بکشیم تا «شرایط فراهم شود». لازم است بین مبارزات اجتماعی و بوم‌گرایانه همگرایی ایجاد شود و با ویرانگرترین ابداعات قدرت‌های در خدمت سرمایه مبارزه کرد. نائومی کلاین آن را Blockadia نامیده است. در بسیجی از این نوع، یک آگاهی ضد سرمایه‌داری و علاقه به اکوسوسیالیسم می‌تواند در طول مبارزات ظاهر شود. پیشنهادهایی مانند طرح جدید سبز در شکل‌های رادیکال خود، که مستلزم چشم‌پوشی مؤثر از انرژی‌های فسیلی است بخشی از این مبارزه است، [اما] آن قسمت‌هایی که به بازیافت در «سرمایه‌داری سبز» محدود می‌شوند از این مبارزه خارجند.

ر. عامل این مبارزه کیست؟ جزم‌اندیشی کارگری/صنعتی قرن گذشته دیگر جاری نیست. نیروهایی که اکنون در خط مقدم رویارویی قرار دارند جوانان، زنان، مردم بومی و دهقانان هستند. زنان در قیام چشمگیر جوانان که با فراخوان «گرتا تونبرگ» راه‌اندازی شد -یکی از منابع بزرگ امید برای آینده- حضور پررنگی دارند. همان‌طور که اکوفمینیست‌ها برای ما توضیح می‌دهند، این مشارکت گسترده زنان در بسیج از این واقعیت ناشی می‌شود که آنها اولین قربانیان آسیب‌های سیستم به محیط‌زیست هستند. اتحادیه‌ها اینجا و آنجا کار را آغاز کرده‌اند. این مهم است، زیرا در

مارک پوینتینگ و اروان ریور، امور اقلیمی و
بخش وریفای/ **بی بی سی نیوز**

**تلاش‌های جهانی برای خنثی کردن
«بمب ساعتی در یمن»؛ آیا نفتکش
«صافر» با موفقیت پاکسازی
می‌شود؟**

یک نفتکش زنگ زده حاوی بیش از یک
میلیون بشکه نفت که از سال ۲۰۱۵ در
سواحل جنگ زده یمن رها شده، به یک خطر
زیست محیطی بالقوه تبدیل شده است؛
چراکه در صورت انفجار می‌تواند تبعات جبران
ناپذیری داشته باشد.

این نفتکش که «صافر» نام دارد مدت‌ها به
عنوان یک سکوی شناور ذخیره نفت مورد
استفاده قرار می‌گرفت.

این نفتکش در بندر الحدیده در غرب یمن در
دریای سرخ لنگر انداخته و در طول هشت
سال جنگ داخلی یمن بلااستفاده مانده
است.

اخبار و مطالب خارجی

**۲۰۲۳ گرمترین سال از زمان ثبت
رکوردها بود**

پژوهشگران تایید کرده‌اند که در ادامه
روند گرمایش زمین، که پدیده
آب‌وهوایی ال‌نینو سال پیش به آن
دامن زد، ۲۰۲۳ گرمترین سال از زمان
شروع ثبت رکوردها بوده است.

به گفته سازمان اقلیمی اتحادیه اروپا سال
پیش دما ۱.۴۸ درجه سانتیگراد بالاتر از
میانگین درازمدت تا پیش از شروع سوزاندن
سوخت‌های فسیلی در حجم عظیم بود.
تحلیل بی‌بی‌سی نشان می‌دهد که از ماه
ژوئیه تاکنون زمین تقریباً هر روز دمایی بالاتر
از معمول را تجربه کرده است.
دمای آب‌های سطحی اقیانوس‌ها هم رکورد
شکسته است.

سازمان هواشناسی بریتانیا (مت آفیس)
هفته پیش گزارش داد که بریتانیا دومین
سال گرم خود را در سال ۲۰۲۳ تجربه
کرد.

پیامدهای بالقوه فاجعه بار زیست محیطی، انسانی و اقتصادی داشته باشد.

- به گفته سازمان ملل، یک نشت، بزرگ جوامع ماهیگیری در سواحل دریای سرخ یمن را نیز ویران می کند و معیشت ۲۰۰ هزار نفر را از بین می برد.
- این اتفاق همچنین می تواند کارخانه های نمک زدایی در دریای سرخ را تعطیل کند و بنادر حدیده و سلیف را ببندد؛ اتفاقی که به معنای توقف راه های حیاتی برای آوردن غذا، سوخت و سایر منابع حیاتی به یمن است. کشوری که بیشتر مردم آن برای بقای خود به کمک های جهانی وابسته هستند .

اتحادیه اروپا به رغم موانع سیاسی راست میانه «قانون طبیعت» را به تصویب رساند

پارلمان اتحادیه اروپا روز چهارشنبه به تصویب قانونی بحث برانگیز رای داد که هدف از آن احیای اکوسیستم های طبیعی تخریب شده در این قاره است .

نمایندگان پارلمان اتحادیه اروپا در حالی با رای خود، زمینه احیای زیست بوم های طبیعی آسیب دیده را فراهم کردند که قانون گذاران منتسب به احزاب راست میانه

« صافر» که در حدود هشت کیلومتری ساحل قرار دارد حامل چهار برابر میزان نفتی است که در فاجعه اکسون والدرز در سال ۱۹۸۹ در آلاسکا به دریا ریخته شد. به همین دلیل بسیاری نگرانند انفجار احتمالی آن یک فاجعه زیست محیطی رقم بزند .

- سیستم های مورد نیاز برای پمپاژ گاز بی اثر به مخازن این نفتکش در سال ۲۰۱۷ کار خود را متوقف کردند و این مسئله خطر انفجار را افزایش داده است . سازمان ملل و موسسه صلح سبز این کشتی را یک «بمب ساعتی» توصیف کرده اند.

- بودجه عملیات سازمان ملل برای انتقال نفت از «صافر» و یدک کشی کشتی به محل اسقاط نیز حدود ۱۴۳ میلیون دلار برآورد شده است.
- سازمان ملل می گوید که هنوز به ۲۲ میلیون دلار اضافی نیاز دارد تا «صافر» را به محوطه بازیافت بکشد و کشتی جایگزین را به طور ایمن ببندد تا از ذخیره سازی ایمن نفت اطمینان حاصل شود؛ تا زمانی که مقصد نهایی آن مشخص شود.

۲۰ میلیارد آسیب زیست محیطی

- در صورت نشت، سازمان ملل تخمین می زند که هزینه های پاکسازی به بیش از ۲۰ میلیارد دلار برسد و

فرسایش یخچالهای قطبی

یخچالهای قطبی و کوهستانی جزء ذخایر استراتژیک آبی کره زمین محسوب میشوند . که نابودی آنها جبران ناپذیر است .

ریشه اصلی نابودی یخچالها در درجه اول به تولید کربن و گازهای گلخانه ای که ما انسانها تولید میکنیم برمیگردد که بالطبع تولید گازهای گلخانه ای لایه ازون به شدت تحت تاثیر قرار میگیرد و واکنش نشان میدهد و دچار شکاف و پارگی میشود و در پی آن نتیجتاً نور خورشید این فرصت را پیدا میکند که در غیاب لایه مفید ازون که حکم محافظ زمین در برابر تشعشعات نور خورشید را عمل میکند نور خورشید بی واسطه به سطح بستر زمین بتابد و زمین با موجی از گرمای نامتعارف مواجه شود که به این پدیده (گرمایش زمین) میگویند و بالطبع آن گرمایش زمین موجب دگرگونی در جابجایی فصول میشود و هوای گرم بر هوای سرد غلبه میکند و فصول دچار تغییرات منفی میشوند که از آن بنام تغییر اقلیم یاد میکنند .

حمید رضا رضانی (کارشناس ارشد آب ، ، ، دماوند)

جهت تماس با بولتن محیط زیست

bulletinenviro@gmail.com

بر سر این اقدام زیست محیطی مانع تراشی کرده بودند.

نمایندگان اروپایی این پیشنهاد قانونی را با ۳۳۶ رای موافق در مقابل ۳۰۰ رای مخالف و ۱۳ رای ممتنع به تصویب رساندند.

قانونگذاران اتحادیه اروپا و کشورهای عضو این نهاد اروپایی از این پس قرار است بر سر یک متن نهایی با هدف دستیابی به توافقی در این راستا پیش از انتخابات سال ۲۰۲۴ پارلمان اروپا مذاکره و رایزنی کنند.

تصمیم یاد شده پس از ماهها کارزار سیاسی و آشکار شدن اختلافات عمیق میان کشورهای اتحادیه اروپا و قانونگذاران بر سر این پیشنهاد قانونی اتخاذ شده است.

این موضوع باعث شد تا برخی روسای دولت‌ها در خصوص آنچه آنها تصویب بیش از حد قوانین زیست محیطی و تحمیل آن به کشورهای عضو در قالب «پیمان سبز» این اتحادیه می‌خوانند، هشدار دهند.

قانون طبیعت اتحادیه اروپا که نمایندگان پارلمان به کلیات آن رای موافق دادند کشورها را ملزم می‌کند که تا سال ۲۰۳۰ اقداماتی را برای احیای زیست‌بومها در یک پنجم از وسعت خاکی و آبی تحت کنترل خود در پیش گیرند.

هدف از اجرای این قانون معکوس کردن روند کنونی زوال زیستگاه‌های طبیعی در اروپا است که بر اساس این گزارش ۸۱ درصد آنها از وضعیت مناسبی ندارند.